

ROZSUDOK

V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobcu: **D.**, nar. X., štátny príslušník Vietnamskej socialistickej republiky, zastúpený *advokátom JUDr. S., N.*, proti žalovanému: **Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície**, so sídlom v Prešove, Jarková 31, Prešov, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. UHCP-191-3/RHCP-PO-HCP-2009 zo dňa 24. apríla 2009, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 11Scud 13/2009-54 dňa 13. októbra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 11Scud 13/2009-54 dňa 13. októbra 2009 **m e n í** tak, že rozhodnutie č. UHCP-191-3/RHCP-PO-HCP-2009 zo dňa 23. apríla 2009 **zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.**

Žalobcovi náhradu trov konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania

postupu a rozhodnutia žalovaného č. UHCP-191-3/RHCP-PO-HCP-2009 zo dňa 24. apríla 2009 a následného zrušenia a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

Krajský súd po preskúmaní veci a postupu správnych orgánov dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu ako aj rozhodnutie žalovaného nie je v rozpore so zákonom, a preto dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a zamietnuté odvolanie žalobcu je vecne správne.

Krajský súd uviedol, že dokazovaním vykonaným správnym orgánom prvého stupňa bolo nepochybné, že žalobca vykonával inú činnosť, než na akú mu bolo udelené povolenie na prechodný pobyt, pri jeho výsluchu bol prítomný tlmočník, ktoré skutočnosti vyplývajú z výpovede konateľa B. s.r.o..

K námietkam žalobcu vo vzťahu k procesným pochybeniam krajský súd uviedol, že aj keď z obsahu spisu je nepochybné, že prvostupňový správny orgán začal z vlastného podnetu konanie o zrušenie povolenia o prechodný pobyt a následne vykonával už úkony vo vzťahu k administratívne vyhosteniu, toto procesné pochybenie nemôže pre žalobcu priniesť vecne iné rozhodnutie, pretože sám konateľ spoločnosti B. s.r.o. ako svedok vypovedal, že štátni príslušníci Vietnamskej socialistickej republiky vrátane žalobcu vykonávali ako brigádnici 7 dní prácu pre spoločnosť K., ktorá ich platila.

V súvislosti s námietkami žalobcu vo vzťahu k procesným pochybeniam správnych orgánov, krajský súd poukázal na rozsudok NS SR zo dňa 17.12.2002 sp. zn. 4S 698-102/02. Žalobca v odvolacom konaní bol už zastúpený právnym zástupcom, avšak neuviedol žiadne relevantné návrhy na vykonanie dokazovania správnych orgánov vo vzťahu ku skutočnosti, či boli splnené dôvody pre administratívne vyhostenie žalobcu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu navrhol zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobca sa nestotožnil so skutkovým a právnym názorom krajského súdu.

Uviedol, že už v žalobe proti rozhodnutiu žalovaného namietal nezákonnosť postupu a rozhodnutia konajúcich správnych orgánov, a to nevykonanie dokazovania v potrebnom rozsahu, nezákonný spôsob vykonávania jednotlivých dôkazov, vydanie rozhodnutia v rozpore s vykonaným dokazovaním, odopretie možnosti účastníkovi konania vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutočnosť, že účastníkovi ako cudzincovi nebolo stanoveným spôsobom oznámené, že sa vedie voči nemu konanie a o aké konanie ide.

Žalobca namietal, že odvolací správny orgán sa nevysporiadal dostatočne s námietkami žalobcu uplatnenými v odvolaní. Ak dôvodom pre administratívne vyhodenie žalobcu je podľa § 57 ods. 1 písm. b/ bod 3/ zákona o pobyte cudzincov vykonávanie inej činnosti, musí byť podľa žalobcu táto činnosť presne popísaná a musí byť preukázané, či žalobca skutočne vykonával prácu pre spoločnosť K. s.r.o. alebo pre spoločnosť B. s.r.o. a ak túto činnosť vykonával, o akú sa jednalo.

Žalobca vyjadril presvedčenie, že správne orgány pochybili, ak mu neumožnili sa vyjadriť k dôvodom administratívneho vyhodenia a zákazu vstupu na územie SR a tiež v tom, že ho nepoučili o tom, že výsluch je zameraný na účel administratívneho vyhodenia a zákaz vstupu na územie SR.

Ak pri podaní vysvetlenia žalobca uviedol, že po príchode na územie SR vykonával upratovacie práce vo svojej firme, z rozhodnutia správnych orgánov nie je zrejmé, ako dospeli k záveru, že sa jedná o firmu K. a nie o firmu B., ktorej žalobca je spoločníkom.

Naviac prvostupňovému správnomu orgánu vyčítal, že pôvodne zameral svoje šetrenie za účelom zrušenia prechodného pobytu žalobcu a bez akéhokoľvek odôvodnenia výsledky dokazovania použil pre vydanie rozhodnutia o administratívnom vyhodení a zákaze vstupu na územie SR.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom vyjadreným v rozsudku krajského súdu a námietky žalobcu uvedené v odvolaní považuje za účelové a neopodstatnené. Vyjadril presvedčenie, že skutkový stav bol dostatočne zistený a zadokumentovaný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 264c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne treba priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. apríla 2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Orgánmi verejnej správy sa rozumejú orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, orgány záujmovej samosprávy a ďalšie právnické osoby a fyzické osoby, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (§ 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V predmetnej právnej veci ide o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu č. žalovaného č. UHCP-191-3/RHCP-PO-HCP-2009 zo dňa 24. apríla 2009, ktorým bolo odvolanie žalobcu zamietnuté a rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Prešov č. UHCP-4-4/RHCP-PO-CP-PO-ZVC-2009 zo dňa 11.3.2009, (ktorým bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení a a zákaze vstupu žalobcu na územie SR do 11.3.2014) v odôvodnení zmenené a v ostatných častiach potvrdené .

Podľa § 57 ods. 1 písm. b/ bod 3 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov policajný útvar administratívne vyhostí cudzinca a určí zákaz vstupu na päť rokov, ak cudzinec vykonáva inú činnosť, než na akú mu bolo udelené povolenie na prechodný pobyt cudzincov.

Z obsahu spisu vyplynulo, že prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo dňa 11.3.2009 rozhodol o administratívnom vyhostení navrhovateľa a určení zákazu vstupu na územie SR do 11.3.2014 na tom skutkovom základe, že šetrením správneho orgánu bolo zistené, že žalobca, ktorému bol dňa 1.12.2008 ako spoločníkovi B., s.r.o. udelené povolenie na prechodný pobyt na území SR na účel zamestnania podľa § 20 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, vykonával manuálnu pracovnú činnosť pre spoločnosť K., s.r.o., v ktorej nie je spoločníkom. V danom prípade išlo o záujem sprostredkovateľskej firmy, spoločnosť K., s.r.o., ktorá sprostredkoval žalobcovi prácu na území SR z účelom dosiahnutia ich vlastného zisku. Podľa prvostupňového správneho orgánu výkon pracovnej činnosti pre ďalšie subjekty nie je plnením úloh pre obchodnú spoločnosť B., s.r.o. Podľa prvostupňového správneho orgánu žalobca naplnil dôvody administratívneho vyhostenia podľa § 57 ods. 1 písm. b/ bod 3 zákona o pobyte cudzincov.

Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že žalobca podal proti prvostupňovému správne rozhodnutiu odvolanie, v ktorom namietal, že pred vydaním rozhodnutia prvostupňový správny orgán nezistil presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si nezaobstaral potrebné podklady tak ako predpokladá ustanovenie § 32 Správneho poriadku.

Žalobca vyčítal prvostupňovému správne orgánu, že si neoveril skutočnosti ohľadne existencie spoločnosti K., s.r.o. v obchodnom registri, ak by tak konal, zistil by, že spoločnosť K. s.r.o. neexistuje, existuje spoločnosť K. EU, s.r.o. ktorá má sídlo na ulici M. a na tejto adrese má sídlo aj obchodná spoločnosť B., s.r.o., ktorej spoločníkom je aj žalobca. Týmto žalobca poukazoval na to, že sa zdržiaval v sídle spoločnosti, ktorej je spoločníkom. Ak vykonával manuálnu pracovnú činnosť, tak jedine v záujme získania potrebných pracovných zručností a jedine v rámci prípravy na plnenie úloh pre spoločnosť B., s.r.o.

Žalobca namietal, že prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí nešpecifikoval o akú manuálnu pracovnú činnosť sa malo jednať a akú mohol vykonávať podľa riadne udeleného povolenia na prechodný pobyt.

Žalobca tiež namietal, že nemal možnosť využiť svoje práva ako účastníka správneho konania najmä tým, aby aj prostredníctvom právneho zástupcu mohol v konaní navrhovať dôkazy, resp. vyjadriť sa k pred vydaním rozhodnutia k jeho podkladom, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť dokazovanie.

Vyjadril presvedčenie, že prvostupňový správny orgán rozhodol vo veci predčasne, bez náležitého zistenia skutočného stavu vecí, navrhol, aby odvolací správny orgán napadnuté rozhodnutie zrušil.

Žalovaný napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu v odôvodnení zmenil a v ostatných častiach potvrdil.

V dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že prvostupňový správny orgán sa dôsledne riadil ustanoveniami zákona o pobyte cudzincov, pričom uviedol, že prvostupňový správny orgán mal dostatok nepochybných podkladov pre vydanie napadnutého rozhodnutia.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia však podľa žalovaného neodráža výsledky a závery konania prvostupňového správneho orgánu, preto v dôvodoch rozhodnutia uviedol, v akom rozsahu odôvodnenie napadnutého rozhodnutia mení.

Žalovaný v rozhodnutí poukázal na to, že žalobcovi bolo dňa 1.12.2008 Oddelením cudzineckej polície Prešov udelené povolenie na prechodný pobyt na účel zamestnania do 1.12.2009. Žalobca vo svojej žiadosti o udelenie povolenia na prechodný pobyt deklaroval, že je spoločníkom B., s.r.o. s tým, že uzavrel pracovnú zmluvu s touto firmou. Podľa pracovnej zmluvy zo dňa 1.9.2008 mal vykonávať zväčša druh práce v meste Bardejov a mal byť ubytovaný na adrese Z., na ktorú mal udelené povolenie. Dňa 4.3.2009 vykonalo Oddelenie cudzineckej polície Prešov kontrolu platného pobytu počas ktorej bol žalobca spolu s ďalšími ôsmymi spoločníkmi B. s.r.o. zastihnutý pri vykonávaní stavebných prác v sídle spoločnosti B. s.r.o.. Pri kontrole predložil konateľ spoločnosti J. pracovnú zmluvu zo dňa 19.1.2009, podľa ktorej mal žalobca vykonávať zväčša práce v Novom Meste na d Váhom. Zo zápisnice z ústneho pojednávania s pánom H. a zápisnice o podaní vysvetlenia žalobcu vyplynulo viacero jednoznačných záverov. Žalobca netuší, že je spoločníkom B. s.r.o. a že práve s touto spoločnosťou uzavrel pracovnú zmluvu. Ako sám žalobca uviedol, pracuje pre spoločnosť K., so sídlom totožným s B. s.r.o., ktorú riadi pán K.. Žalobca ďalej tvrdil, že je spoločníkom K. a jeho vklad do spoločnosti nebol žiaden. Ako ďalej tvrdil, počas svojho pobytu upratoval kancelárie spoločnosti K.

Na základe uvedeného žalovaný rozhodol o zmene odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a v ostatných častiach rozhodnutie potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

Z obsahu spisu vyplynulo, že žalobca v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu namietal, že prvostupňový správny orgán si neoveril skutočnosti ohľadne existencie spoločnosti K., s.r.o. v obchodnom registri, (podľa žalobcu, ak by tak konal, zistil by, že spoločnosť K. s.r.o. neexistuje, existuje spoločnosť K. s.r.o. ktorá má sídlo na ulici M. a na tejto adrese má sídlo aj obchodná spoločnosť B., s.r.o., ktorej spoločníkom je aj žalobca).

Žalobca ďalej tvrdil, že vykonával manuálnu pracovnú činnosť v sídle spoločnosti, ktorej je spoločníkom v záujme získania potrebných pracovných zručností a jedine v rámci prípravy na plnenie úloh pre spoločnosť B., s.r.o.

Žalovaný sa však s týmito námietkami žalobcu v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal. Rovnako sa nevysporiadal ani s námietkou žalobcu, že prvostupňový správny orgán žalobcovi neoznámil začatie konania v danej veci a výsledky šetrenia správneho orgánu vykonané dňa 4.3.2009 a v nasledujúcich dňoch, ktoré mali slúžiť správne orgánu ako podklad pre konanie o zrušenie prechodného pobytu žalobcovi, správne orgány využili v konaní o vyhostení žalobcu, pričom o začatí takéhoto konania nemal žalobca vedomosť. Žalobca v tejto súvislosti namietal, že nemal možnosť využiť svoje práva ako účastníka správneho konania najmä tým, aby aj prostredníctvom právneho zástupcu mohol v konaní navrhovať dôkazy, resp. vyjadriť sa pred vydaním rozhodnutia k jeho podkladom, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť dokazovanie.

Žalovaný sa rovnako nevysporiadal ani s námietkou žalobcu, že prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí nešpecifikoval o akú manuálnu pracovnú činnosť sa malo jednáť a akú mohol vykonávať podľa riadne udeleného povolenia na prechodný pobyt.

Odvolaací súd preto považuje názor krajského súdu, že z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že žalobca v čase vykonania kontroly a následne vydania prvostupňového rozhodnutia porušil podmienky udelené v povolení na prechodný pobyt, za predčasný.

Podľa § 78 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov ak nie je v tomto zákone alebo v osobitnom predpise ustanovené inak, vzťahuje sa na konanie podľa tohto zákona všeobecný predpis o správnom konaní.

Rozhodnutie o administratívnom vyhostení cudzinca a určení zákazu vstupu na územie SR je rozhodnutím, ktorým sa významnou mierou zasahuje do nadobudnutých práv cudzinca. Rozhodnutie o administratívnom vyhostení cudzinca a určení zákazu vstupu na územie SR musí byť preto založené na takých podkladoch, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav veci. Za tým účelom je správny orgán rozhodujúci vo veci, povinný obstaráť potrebné podklady na rozhodnutie a vykonať náležité dokazovanie. Okrem dôkazov navrhnutých účastníkom konania je správny orgán povinný vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastník konania nenavrhol, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

V predmetnej veci nemožno podľa názoru súdu odhliadnuť od všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania, ako je právo účastníka konania byť vypočutý, právo vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, právo navrhovať v konaní dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, právo oboznámiť sa s odôvodnením administratívneho aktu (Rezolúcia Výboru ministrov Rady Európy č. /77/ 31 z 28. septembra 1977).

Uvedené práva nemohol žalobca uplatniť v plnom rozsahu, najmä preto, že žalobca nemal vedomosť o tom, že prebieha konanie o administratívnom vyhostení žalobcu. Z obsahu administratívneho spisu totiž vyplynulo, že dňa 6.3.2009 začalo konanie vo veci zrušenia povolenia na prechodný pobyt žalobcu. Za tým účelom prvostupňový správny orgán vykonal dokazovanie, okrem iného aj podaním vysvetlenia žalobcu (zápisnica zo dňa 11.3.2009). V ten istý deň prvostupňový správny orgán vydal rozhodnutie o administratívnom vyhostení žalobcu z územia SR a určení zákazu vstupu na územie SR do 11.3.2014. Predmetné rozhodnutie žalobca v uvedený deň aj prevzal.

Z predmetnej zápisnice o podaní vysvetlenia vyplýva, že prvostupňový správny orgán predvolal žalobcu k vylúchu podľa § 22 ods. 1 Správneho poriadku ku konaniu o zrušení povolenia na prechodný pobyt.

Z obsahu administratívneho spisu správnych orgánov však nevyplýva, že žalobca bol upovedomený o začatí konania vo veci administratívneho vyhostenia.

Podľa názoru odvolacieho súdu ide o zásadné a neodstrániteľné pochybenie správneho orgánu. Rozhodnutie správneho orgánu, bez oznámenia účastníkovi, v akej veci koná a bez vytvorenia možnosti na jeho oboznámenie sa s podkladom rozhodnutia nemôže byť považované za rozhodnutie, ktoré vychádza zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a podľa § 250i OSP je dôvodné ho zrušiť, pretože uvedený postup mohol mať vplyv na zákonnosť vydaného rozhodnutia.

Rovnako aj vyhodnotenie vykonaných dôkazov v neprospech žalobcu (bez objasnenia vzťahov medzi spoločnosťami B., s.r.o. a K., s.r.o.), najmä za situácie, keď správne orgány nemali bez pochybností náležite objasnené, či žalobca skutočne vykonával inú činnosť, než na akú mu bolo udelený prechodný pobyt, je možné považovať za pochybenie, ktoré malo vplyv na samotné rozhodnutie, ktoré za danej situácie nie je možné kvalifikovať za také, ktoré vychádza zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci

Konanie a rozhodovanie súdu o žalobe žalobcu, ktorou sa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného o administratívnom vyhostení žalobcu a určení zákazu vstupu na územie SR je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou prvostupňového súdu doplňovať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia žalovaného a nie je jeho úlohou ani vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní.

Vzhľadom na uvedené nebolo dôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného sa zrušuje pre nedostatočné zistenie skutočného stavu veci a nepreskúmateľnosť rozhodnutia a vec mu vracia na nové konanie (§ 250l ods. 2 v súvislosti s § 250ja ods. 4 OSP).

Súd pritom poznamenáva, že vzhľadom na závažnosť zásahu do subjektívnych práv účastníka konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho administratívnom vyhostení a určení zákazu vstupu na územie SR, nepovažuje odvolací súd za únosné rozhodovanie strohým, skutkovo nepodloženým a z právneho hľadiska blanketárnym spôsobom vyhotovenia rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že v zákonnej lehote (§ 151 ods. 1 OSP) nevyčíslil trovy konania, súd mu ich náhradu nepriznal (§ 151 ods. 2 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 27. apríla 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová